ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA

RĪGAS TIESU NAMS

SPRIEDUMS

LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rīgā 2014.gada 31.janvārī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:

tiesnese S.Blūma,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc SIA „Vako – Apdare" pieteikuma par Valsts darba inspekcijas 2013.gada 18.aprīļa lēmuma Nr.06/59-2013-01-09/351 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Valsts darba inspekcijas 2013.gada 18.aprīļa lēmumu Nr.06/59-2013-01-09/351 (turpmāk – Lēmums) *(lietas 14.lapa)* atstāts negrozīts Rīgas reģionālās Valsts darba inspekcijas 2013.gada 15.februāra rīkojums Nr.535-2013-003 (turpmāk – Rīkojums), ar kuru pieteicējai uzlikts pienākums: 1) veikt /pers. B/ darba samaksas par 2011.gada februāri, martu, aprīli pārrēķinu, ņemot vērā 2010.gada 1.oktobra rīkojuma Nr.0079s noteikto stundas tarifa likmi Ls 3 saskaņā ar Darba likuma 59.pantu; 2) izmaksāt /pers. B/ darba samaksas par minēto periodu aprēķināto starpību saskaņā ar Darba likuma 128.panta pirmo daļu; 3) veikt kompensācijas par neizmantoto ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu pārrēķinu /pers. B/, pamatojoties uz vidējās izpeļņas, kurā ņemta vērā pārrēķinātā darba samaksa par iepriekš norādīto periodu, saskaņā ar Darba likuma 75.panta sesto daļu; 4) izmaksāt /pers. B/ kompensācijas par neizmantoto ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu aprēķināto starpību saskaņā ar Darba likuma 128.panta pirmo daļu *(lietas 7.-8.lapa)*.

Lēmumā norādīts, ka saskaņā ar 2010.gada 3.septembrī noslēgto darba līgumu /pers. B/ tika noteikta stundas tarifa likme Ls 1,50, bet 2010.gada 1.oktobrī pieteicēja izdevusi rīkojumu par stundas tarifa likmes paaugstināšanu līdz Ls 3 stundā, minētais rīkojums nav grozīts vai atcelts. Darba tiesiskās attiecības starp /pers. B/ un pieteicēju izbeigtas 2011.gada 13.aprīlī. Ar 2010.gada 1.oktobra rīkojumu pieteicēja ir veikusi grozījumus 2010.gada 3.septembrī noslēgtajā darba līgumā un darba alga /pers. B/ aprēķināma pēc 2010.gada 1.oktobra rīkojumā noteiktās stundas tarifa likmes. Lēmumā secināts, ka /pers. B/ izmaksātā darba alga par 2011.gada februāri, martu, aprīli un atlīdzība par neizmantoto ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu par nostrādāto laiku no 2010.gada 3.septembra līdz 2011.gada 13.aprīlim ir nepareizi aprēķināta. 2010.gada oktobrī un novembrī /pers. B/ strādājusi ar stundas tarifa likmi Ls 3 stundā, no tā secināms, ka starp pusēm ir pastāvējusi vienošanās par šādas stundas tarifa likmes noteikšanu. Kaut arī konkrētajā gadījumā vienošanās par tarifa stundas likmes paaugstināšanu nav vienozīmīgi izteikta darba līgumā un noformēta rakstveidā, bet pieteicēja 2010.gada oktobrī un novembrī izmaksāja /pers. B/ darba algu atbilstoši rakstveidā nenoformētai saistībai un /pers. B/ šādu saistības izpildījumu pieņēma, tad atbilstoši Darba likuma 41.panta otrajai daļai rakstveida formai neatbilstošai saistībai ir tādas pašas tiesiskās sekas kā gadījumā, ja vienošanās par stundas tarifa likmes paaugstināšanu būtu izteikta darba līgumā.

[2] Pieteicēja 2013.gada 21.maijā Administratīvajā rajona tiesā iesniegusi pieteikumu, lūdzot atcelt Lēmumu. Pieteikumā pieteicēja norāda, ka 2010.gada 1.oktobra rīkojums, kurā tika noteikts, ka darba ņēmējam izmaksājamā darba alga tiek aprēķināta pēc stundas tarifa likmes Ls 3 stundā, bija par stundas tarifa likmes paaugstināšanu 2010.gada oktobra un novembra mēnesī, nevis par grozījumiem 2010.gada 3.septembra darba līgumā. 2010.gada 30.novembrī tika izdots rīkojums par stundas tarifa likmes Ls 5,50 noteikšanu, arī šis rīkojums bija par stundas tarifa likmes paaugstināšanu 2010.gada decembra mēnesī, nevis par grozījumiem darba līgumā. Starp pieteicēju un /pers. B/ nav noslēgti līguma grozījumi vai citas abpusējas vienošanās par darba algas apmēra izmaiņām.

Pieteicēja ir izdevusi divus rīkojumus par stundas tarifa likmes paaugstināšanu uz konkrētu periodu.

Darbiniekam izmaksājamo darba algu puses nosaka, vienojoties darba līgumā. Atbilstoši Darba likuma 40.panta otrās daļas 6.punktam šādam līguma nosacījumam ir jābūt nepārprotamam, no abu pušu brīvas gribas izteiktam un ietvertam darba līgumā. Tā kā rīkojums ir vienpusējs gribas izteikums, to nevar tulkot paplašināti kā pušu abpusēji izteiktu gribu grozīt darba līguma nosacījumus.

[3] Paskaidrojumā tiesai *(lietas 26.lapa)* iestāde norāda, ka Lēmums ir tiesisks un pamatots. Lēmums izdots, ņemot vērā lietā esošos pierādījumus.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 24.jūlija lēmumu /pers. B/ pieaicināta lietā kā trešā persona bez patstāvīgiem prasījumiem atbildētāja pusē *(lietas 150.lapa)*.

Paskaidrojumā tiesai *(lietas 153.-154.lapa)* trešā persona pieteikumu uzskata par nepamatotu un norāda, ka 2010.gada 1.oktobra darba līguma grozījumi nav noformēti rakstveidā atbilstoši Darba likuma 40.panta nosacījumiem. Tomēr, atbilstoši Darba likuma 41.panta nosacījumiem, ja darbinieks un darbinieks vai vismaz viena no pusēm ir uzsākusi veikt nolīgtos pienākumus, rakstveida formai neatbilstošam darba līgumam ir tādas pašas tiesiskās sekas kā rakstveidā izteiktam darba līgumam. Pieteicēja 2010.gada oktobrī un novembrī veikusi darba samaksas aprēķinu pēc stundu tarifa likmes Ls 3, tādējādi uzsākot pildīt rakstveida formai neatbilstoša darba līguma nosacījumus. 2010.gada 1.oktobra rīkojuma beigu termiņš netika noteikts, līdz ar to ir pamats secināt, ka šis rīkojums uzskatāms par beztermiņa.

Saskaņā ar Darba likuma 56.panta pirmo daļu darba devējs ar saviem rīkojumiem var rīkoties tikai darba līguma ietvaros. Savukārt Darba likuma 97.pants noteic darba devēja un darbinieka iespēju grozīt darba līgumu savstarpēji vienojoties. Turklāt vēlams, lai šāda vienošanās tiktu noformēta rakstveidā. Tomēr konkrētajā gadījumā šādas vienošanās par darba samaksas palielināšanu nenoslēgšana rakstveidā nav būtiska, jo darba devējs nenoliedz izmaksu veikšanu pēc 2010.gada 1.oktobra rīkojuma un konkrētie darba līguma grozījumi darba līgumā nav pasliktinājuši darbinieka stāvokli.

[5] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 112.^{1}panta pirmo daļu administratīvās lietas izskatīšana notiek rakstveida procesā bez tiesas sēdes, ja likumā nav noteikts citādi.

Tiesa konstatē, ka pieteicējs un trešā persona nav lūguši lietas izskatīšanu mutvārdu procesā un nepastāv citi šķēršļi lietas izskatīšanai rakstveida procesā, tādējādi tiesa lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[6] Izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, tiesa secina, ka pieteikums nav pamatots.

[7] No lietas materiāliem tiesa konstatē, ka saskaņā ar 2010.gada 3.septembrī noslēgto darba līgumu /pers. B/ tika noteikta stundas tarifa likme Ls 1,50 *(lietas 18.-19.lapa)*, bet 2010.gada 1.oktobrī pieteicēja izdevusi rīkojumu par stundas tarifa likmes paaugstināšanu līdz Ls 3 stundā *(lietas 20.lapa)*, rīkojuma darbības beigu termiņš nav norādīts. 2010.gada 30.novembrī tika izdots rīkojums par stundas tarifa likmes Ls 5,50 noteikšanu *(lietas 21.lapa)*, šajā rīkojumā norādīts, ka rīkojums ir spēkā no 2010.gada 1.decembra līdz 2010.gada 31.decembrim. Darba tiesiskās attiecības ar /pers. B/ izbeigtas 2011.gada 13.aprīlī. 2010.gada oktobrī, novembrī un decembrī /pers. B/ aprēķināta darba samaksa pēc 2010.gada 1.oktobra un 30.novembra rīkojumiem, savukārt 2011.gada februārī, martā un aprīlī pēc darba līgumā noteiktās stundas tarifa likmes Ls 1,50.

Pieteicēja uzskata, ka ir izdevusi divus rīkojumus par stundas tarifa likmes paaugstināšanu uz konkrētu periodu.

Savukārt atbildētāja, ņemot vērā, ka 2010.gada 1.oktobrī izdotais rīkojums par stundas tarifa likmes paaugstināšanu līdz Ls 3 stundā nav grozīts vai atcelts, uzskata, ka ar to pieteicēja ir veikusi grozījumus 2010.gada 3.septembrī noslēgtajā darba līgumā un darba alga /pers. B/ aprēķināma pēc 2010.gada 1.oktobra rīkojumā noteiktās stundas tarifa likmes.

Tādējādi lietā ir strīds par to, vai pieteicēja /pers. B/ darba algu par 2011.gada februāri, martu, aprīli ir aprēķinājusi pareizi – pēc darba līgumā noteiktās stundas tarifa likmes Ls 1,50.

[8] Darba likuma 97.pants noteic, ka darbinieks un darba devējs var grozīt darba līgumu, savstarpēji vienojoties. Šajā gadījumā attiecīgi piemērojami šā likuma 40.panta noteikumi.

No Darba likuma 97.panta komentāra izriet, ja darba devējs un darbinieks nav noslēguši vienošanos par darba samaksas palielināšanu, tad darbinieks, izmantojot konta izdrukas u. tml., var pierādīt, ka bija vienošanās par darba samaksas apmēra palielinājumu. Tiesu praksē šajā gadījumā tiek uzskatīts, ka darba devējs ilgstošā laika periodā ir veicis darba samaksu, turklāt tas nepasliktina darbinieka stāvokli, tādēļ nav nozīmes apstāklim, ka darba līguma grozījumi nav noslēgti (97.panta komentārs. Darba

likums ar komentāriem. Zvērinātu advokātu birojs „BDO Zelmenis & Liberte", Rīga: Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība, 2010, 184.lpp.).

Saskaņā ar Darba likuma 41.panta otro daļu, ja darbinieks un darba devējs vai vismaz viena no pusēm ir uzsākusi veikt nolīgtos pienākumus, rakstveida formai neatbilstošam darba līgumam ir tādas pašas tiesiskās sekas kā rakstveidā izteiktam darba līgumam.

Izskatāmajā gadījumā tiesa piekrīt atbildētāja konstatētajam, ka pieteicēja ar 2010.gada 1.oktobra rīkojumu ir grozījusi 2010.gada 3.septembrī noslēgto darba līgumu. Lietā nav strīda par to, ka 2010.gada oktobrī un novembrī pieteicēja darba samaksu /pers. B/ ir maksājusi atbilstoši minētajā rīkojumā noteiktajai stundas tarifa likmei Ls 3, tādējādi pieteicēja bija uzsākusi pildīt rakstveida formai neatbilstoša darba līguma nosacījumu izpildi, darba samaksa atbilstoši paaugstinātajai stundas tarifa likmei maksāta 2010.gada oktobrī un novembrī – divus mēnešus pēc kārtas. /pers. B/ pēc 2010.gada 1.oktobra rīkojuma izdošanas turpināja pildīt darba pienākumus un saņēma darba samaksu. Ņemot vērā, ka 2010.gada 1.oktobra rīkojumā nav minēts termiņš, uzskatāms, ka tas ir beztermiņa.

Pieteicēja norāda, ka 2010.gada 1.oktobrī un 2010.gada 30.novembrī ir izdevusi divus rīkojumus par stundas tarifa likmes paaugstināšanu uz konkrētu periodu. No lietas materiāliem konstatējams, ka 2010.gada 30.novembra rīkojumā ir norādīts, ka rīkojums ir spēkā no 2010.gada 1.decembra līdz 2010.gada 31.decembrim, savukārt 2010.gada 1.oktobra rīkojumā tā darbības beigu termiņš nav norādīts, minētais rīkojums nav grozīts vai atcelts. Tādējādi, pēc 2010.gada 30.novembra rīkojuma termiņa beigām darba samaksa /pers. B/ bija jāturpina izmaksāt saskaņā ar 2010.gada 1.oktobra rīkojumā noteiktās stundas tarifa likmes Ls 3, nevis pēc darba līgumā noteiktās stundas tarifa likmes Ls 1,50.

[9] Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka iestāde pamatoti pieņēma lēmumu par pienākuma uzlikšanu veikt /pers. B/ darba samaksas par 2011.gada februāri, martu, aprīli pārrēķinu, ņemot vērā 2010.gada 1.oktobra rīkojumā noteikto stundas tarifa likmi Ls 3 saskaņā ar Darba likuma 59.pantu, izmaksāt /pers. B/ darba samaksas par minēto periodu aprēķināto starpību saskaņā ar Darba likuma 128.panta pirmo daļu, veikt kompensācijas par neizmantoto ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu pārrēķinu /pers. B/, pamatojoties uz vidējās izpeļņas, kurā ņemta vērā pārrēķinātā darba samaksa par iepriekš norādīto periodu, saskaņā ar Darba likuma 75.panta sesto daļu, kā arī izmaksāt /pers. B/ kompensācijas par neizmantoto ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu aprēķināto starpību saskaņā ar Darba likuma 128.panta pirmo daļu.

Tādējādi tiesa Lēmumu atzīst par tiesisku un pamatotu, bet pieteicējas pieteikums ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. – 251.pantu, 289. – 291.pantu Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt SIA „Vako – Apdare" pieteikumu par Valsts darba inspekcijas 2013.gada 18.aprīļa lēmuma Nr.06/59-2013-01-09/351 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese S.Blūma